

УДК 311
С 78

Затверджено вченою радою
Хмельницького університету управління та права
Протокол №11 від 14.05.2018 року

Редактор: Кулинич Омелян Іванович,
доктор економічних наук, професор, професор кафедри математики,
статистики та інформаційних технологій

Укладач: Кулинич Роман Омелянович,
доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри математики,
статистики та інформаційних технологій

С 78 **Статистичні методи та інформаційні технології аналізу соціально-економічного розвитку:** зб. текстів доповідей за матеріалами XVIII Всеукраїнської наук.-практ. конф., 24 травня 2018 р. – Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2018.– 71 с.

ISBN 978-617-7572-11-3

Збірник містить доповіді XVIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Статистичні методи та інформаційні технології аналізу соціально-економічного розвитку», 24 травня 2018 року.

Для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, аспірантів та працівників управлінської діяльності.

УДК 311

За точність викладення матеріалу та за достовірність наведених фактів відповідальність покладається на авторів. Наукові праці подаються в авторському викладі. Оргкомітет конференції залишає за собою право на редагування.

ISBN 978-617-7572-11-3

© Хмельницький університет
управління та права, 2018

ЗМІСТ

		с.
Кулинич О.І.	Вибір найкращого статистичного рівняння залежності	4
Бараник З.П., Карабанова О.В.	Статистичне оцінювання компоненти зайнятості трудового потенціалу	7
Кулинич Р.О.	Економічні нормативні та прогнозні розрахунки методом статистичних рівнянь залежностей	10
Овчиннікова О.Р., Хан О.О.	Нечітке моделювання на прикладі оцінювання рівня життя населення	16
Рижа Т.В., Федорчук О.С.	Результативні показники діяльності ВНЗ у фінансуванні за результатами діяльності	19
Фасолько Т.М., Сем'янчук П.М.	Теоретичні основи моделювання державного управління	22
Чайковська І.І.	Застосування статистичних ігор при формуванні команди проекту в умовах невизначеності	26
Приданникова Ю.Є.	Теоретичні аспекти статистичного вивчення економічного зростання та матеріального добробуту населення	30
Ярмоленко Ю.Ю.	Статистично-економічний аналіз невідшкодованого бюджетного відшкодування податку на додану вартість	34
Григорук П.М.	Характеристика інноваційного розвитку Одеської області	38
Мовіле І., Сусленко А.	Статистична оцінка розвитку основних галузей, які формують валовий внутрішній продукт республіки Молдова	41
Посохов І.М., Івашенко П.О., Іванова В.Б.	Циклічність інноваційної активності підприємств України	44
Михайлов В.С., Сфімова В. В.	Методологічні проблеми побудови рейтингових оцінок у військовій сфері	48
Кобилінська Т.В.	Екологічна модернізація сільськогосподарської діяльності підприємств України	58
Колеснік Я. В.	Теоретико-методологічні основи побудови статистичного забезпечення управління діяльністю банків	59
Панасенко І.В.	Статистичне оцінювання економічного росту в освіті	62
Вагрій К. Л.	Особливості статистичної вибірки в маркетингових дослідженнях	65
Лановий А. О.	Система показників статистичного вивчення розвитку об'єднаних громад	67

Григорук П.М.
Завідувач кафедри АСМЕ, д.е.н., професор,
Хмельницький національний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Зміна зовнішньоекономічних умов, складність фінансових проблем і зростаюча конкуренція на ринках здійснюють істотний вплив на систему стратегічного управління інноваційним розвитком регіонів. Відповідно до програм інноваційного розвитку регіонів ефективне функціонування реального сектора економіки передбачає дифузю інновацій, підвищення його конкурентоспроможності на внутрішніх та світових ринках, за рахунок формування інституційної структури збалансованого розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності. З метою посилення інноваційної складової економічного зростання та формування нових підходів до управління розвитком регіональних соціально-економічних систем є доцільним проведення оцінювання рівня та стану їх інноваційного розвитку.

Основою інформаційного забезпечення для проведення оцінювання рівня інноваційного розвитку регіону є статистична інформація, яка міститься у статистичних збірниках, звітах, програмних документах щодо стратегій соціально-економічного розвитку регіонів.

Проведемо аналіз основних статистичних показників інноваційного розвитку Одеської області з 2012 по 2016 рік, скориставшись матеріалами Головного управління статистики в Одеській області [1], Державної служби статистики України [2,3], Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року [4], Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [5]. Аналіз даних про інноваційну активність підприємств регіону показує, що частка підприємств, які займалися інноваціями, впродовж досліджуваного періоду спадала до 2014 року, після чого мало місце її збільшення. Однак у порівнянні з 2012 роком у 2015 році значення цього показника зменшилось на 2,9%. Загальна сума витрат істотно коливалась впродовж досліджуваного періоду, і у 2015 році вона зменшилась в порівнянні з 2012 роком на 96,7%. Це скорочення відбулось переважно за рахунок зменшення витрат на придбання машин обладнання та програмного забезпечення. В структурі науково-дослідних робіт переважали внутрішні розробки. Зокрема, у 2015 році вони переважали обсяг витрат на проведення зовнішніх НДР майже у 50 разів.

Загалом питома вага підприємств, що займалися інноваційною діяльністю знаходиться в межах 20% (як і в середньому по Україні).

Для порівняння, у розвинутих країнах Європи інноваційною діяльністю займається 50 – 60 % загальної кількості підприємств. На сьогодні в країнах Європейського Союзу питома вага підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, становить близько 53 %. Найбільша кількість інноваційних підприємств серед країн ЄС знаходиться у Німеччині (79,3 %), найменша – у Болгарії (27,1 % до загальної кількості підприємств) [6].

Інноваційна активність галузей промисловості у розрізі технологічних укладів за останні роки майже не змінилася, але більш активною стала інноваційна діяльність у галузі сектора середніх технологій; зросла інноваційна активність металургії та обробки металу у секторі низьких технологій.

Аналіз динаміки кількості інноваційно активних підприємств показує зниження значення показника, і у 2015 році становило 80% від цієї кількості на початок періоду. При цьому питома вага Одеської області впродовж трьох останніх років залишалась практично незмінною, хоча і знизилась у порівнянні з 2012 роком.

В структурі витрат на інноваційну діяльність, як і в цілому для України, переважають витрати на придбання машин обладнання та програмного забезпечення.

В структурі джерел фінансування наукової діяльності переважають власні джерела, крім 2012 року. В цей рік мало місце іноземне інвестування. Однак у наступні роки надходження іноземного капіталу на фінансування інноваційної діяльності не відбувалось.

Аналіз загальної суми витрат на виконання наукових досліджень і розробок за видами робіт, показує спадну тенденцію до 2014 року, після чого значення зросло, причому зростання в порівнянні з попереднім роком становило 27,3% а в порівнянні з базовим роком – 7,6%.

При цьому відбувалось поступове скорочення фінансування як фундаментальних, так і прикладних розробок (на 8% впродовж досліджуваного періоду часу). Частка коштів, якими фінансувались експериментальні розробки, натомість зростала (у 2015 році на 50% у порівнянні з 2012 роком).

В структурі витрат за видами робіт частки фінансування для кожного виду були практично однаковими, хоча можна відзначити певне збільшення у 2015 році частки для експериментальних досліджень.

Аналіз даних щодо впровадження інновацій показує, що питома вага підприємств, які впроваджували інновації, впродовж 2012 – 2014 років зменшувалась, але у 2015 році мало місце збільшення значення цього показника. Показник кількості впроваджених нових технологічних процесів мав мінливу тенденцію зміни, але в цілому, у порівнянні з 2012 роком, у 2015 році відбулось зменшення значення на 26%. Показник впровадження нових інноваційних видів продукції також мав негативну тенденцію зміни, і в 2015 році зменшився у порівнянні з 2012 роком майже на 50%. Також зменшувалась і питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, втричі впродовж досліджуваного періоду часу.

За цей період обсяг реалізованої інноваційної продукції, що є новою для ринку, збільшився в Одеській області на 9,7%. Обсяг реалізованої інноваційної продукції, яка є новою лише для підприємства, зменшилася на 67,8%. Частка Одеської області в загальноукраїнському обсязі реалізованої інноваційної продукції, що є новою для ринку, впродовж досліджуваного періоду збільшувалась, і у 2015 році в порівнянні з 2012 роком зросла на 8,3%. Натомість питома вага області в загальноукраїнському обсязі реалізованої

інноваційної продукції, яка є новою для підприємств, протягом 2012-2015 рр. зменшувалась і в результаті скоротилася на 1,1%.

Таким чином, проведений аналіз показав погіршення стану інноваційної діяльності в Одеській області впродовж 2012-2015 рр., оскільки переважна кількість показників мала негативну тенденцію до зміни. Причинами цього, на нашу думку, є недостатнє фінансування інноваційної діяльності підприємств області, скорочення кількості наукових кадрів, незначна кількість конкурентоздатних інноваційних проектів, великі витрати на нововведення, високий економічний ризик, тривалий термін окупності нововведень

Використані джерела

1. Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>.
2. Статистичний щорічник України за 2016 рік / За ред. І. Є. Вернера ; відп. за вип. О. А. Вишневська // К. : Державна служба статистики, 2017. – 611 с.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://oda.odessa.gov.ua/odeska_oblast_ta_oda/sotsialno-ekonomichnyi_ta_kulturnyi_rozvytok/strategiia_ekonomichnoho_ta_sotsialnoho_rozvytku_oblasti_do_2020_roku.html.
5. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36380.pdf>.
6. Характеристика інноваційної діяльності підприємств [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.uinpei.kiev.ua/viewpage.php?page_id=446.

